

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 12. Ut Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

4. *Admittitur tamen contradictio minoris partis.*

Occasione eorum, quæ superiori Tit. dicta sunt de his, quæ sunt à Prælato & Capitulo, vel de consensu aut consilio Capituli, quæ sunt hic, quid juris sit circa consensum vel dissentium eorum, qui sunt de Capitulo, si plures sint.

Et dicendum ad hoc, ut Universitas aliqua, collegium & capitulum, aliquid censetur facere, vel consensum suum præbere, ubi is requiritur, non semper exigi totius Universitatis, collegii vel capituli consensum, sed sæpè sufficere, si maior & sanior pars consentiat: *e. 1. hoc tit. l. Quod major D. Ad municipalem, & similibus.*

1. Major verò pars & sanior quæ dicitur, reperiatur *lib. 1. Tit. 6. §. 4. De forma & modo electionis.* Quibus illud adde, maiorem partem capituli dici respectu totius capituli, non autem respectu partium, Zerola *1. p. V. Capitulum §. 13.* Ideoque si duodecim sint Canonici, & tres eligant Titium, tres Sempronium, sex verò Mævium, nulla istarum partium potest dici maior pars capituli; sed necesse est, ut saltem sint septem ad maiorem partem constituendam. Quamquam obtineat aliud in maiori parte patronorum, sive laicorum sive clericorum, quando præsentant, ut singuli: nam tunc sufficit habere maiorem partem, respectu minorum partium; veluti si ex sex patronis duo præsentent Titium, unus Sempronium, & tres Mævium, hi tres prævalent.

3. Deinde notandum, quòd, ubi ad actum aliquem consensus requiritur maioris & sanioris partis, non sufficiat consensus majoris, nisi ea simul fuerit & sanior; *e. 1. & ult. hoc tit.* quia ubi duo requiruntur coniunctim, alterum eorum non sufficit, *§. Si illud & illud Instit. de hered. instituta l. Si heredi plures D. de condit. instit.*

4. Quod verò à majori & saniori parte Universitatis, collegii vel capituli sit, regulariter prævalet, nisi minor pars vel etiam unus aliquis de capitulo iusta de causa ab eo appellaverit, aut expressum contradixerit, *e. 1. & c. Ex ore hoc tit.* quo casu si coram superiore iustam causam appellandi vel contradicendi probaverit, rescindetur id, quòd à maiore & saniori parte secus, quam oportebat, factum fuerit,

d. c. 1. hoc tit. vel si negotium tangat omnes, ut singulos; iuxta regulam iuris. Quod omnes tangit, ab omnibus approbati debet.

In Collegiis tamen passim obtinuisse, ut, quòd maior numerus non respectu totius sed minoris partis decreverit, ratum sit, & plenum habeat vigorem, testatur Zypæus *hoc tit. num. 1.* quamvis inquit, in electione Monialium aliam opinionem secuta sit congregatio.

TITULUS XII.

Ut Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur.

1. *Beneficia sine diminutione aut reservatione fructuum conferenda.*
2. *Nisi ex causa necessitatis vel alia iusta.*
3. *Potest & ex causa imponi pensio beneficii.*
4. *In collatione faciendâ servari debet forma eidem præscripta.*
5. *De concursu & examine quoad curata beneficia juris patronatus.*
6. *Debent beneficia conferri gratis, sine modo & conditione.*
7. *Non ad tempus; & limitatio huius.*
8. *Quatenus sub conditione fiat collatio & presentatio.*
9. 10. *Debet & conferri liberè, non subreptitiè aut obreptitiè.*

PRæcedentibus Titulis abunde actum fuit de collationibus beneficiorum, quinam conferre beneficia Ecclesiastica possint, sive Episcopus conferat, vel solus, vel cum Capitulo aut consensu capituli, sive ipsum capitulum solum vel quilibet alius collator: nunc videndum est, quo pacto conferri debeant.

1. Et in primis tenetur quilibet collator conferre beneficium Ecclesiasticum sine diminutione, *e. unico hoc tit. cum similibus.* quia Conc. Turonensi vetitum est, ne beneficium dividatur in duos, *e. Majoribus, e. Vacante 26. e. Cum causam 36. sup. de præbendis.* Aded ut ex eo neque sibi

aut nepoti, neque alteri cui libet reservare possit partem aliquam proventuum ex beneficio, cum illud confert, quia hoc vetuit Concil. Lateranense d. c. unico, & c. Prohibemus 7 inf. De censibus exact. & c. aut collationem differre, ut ipse interim percipiat fructus c. Extirpanda 30. in fine sup. De prabendis, d. c. Prohibemus in fine inf. De censibus

2. Attamen si iusta subit causa & necessaria, veluti si Ecclesia ære alieno supra modum gravetur, vel alia urgeat necessitas, potest ad tempus, priusquam beneficium conferatur, pars fructuum in usus Ecclesiæ servari, c. pen. inf. De verborum signif. d. c. unico, & c. ibi Innocent. & Abbas. Imò potest Prælatas, de consensu sui capituli, iusta & necessaria causa id postulante, beneficium aliquod extinguere in perpetuum c. Cum accessisset 8 sup. De consue. vel ad sustentandam suam dignitatem Episcopalem, antequam beneficium conferat, partem aliquam fructuum sibi retinere ad tempus, Gloss. in fin. d. c. unico. Quamvis in talibus foret tutius, petere concessionem à Sede Apostolica, Pia sec. p. 2. c. 5. arg. textus c. Tua nobis de verb. significat. Verùm hæc retentio fructuum non debet fieri à Prælato, paciscendo cum eo, cui beneficium confert, quia hoc saperet simoniacam pravitatem, d. c. unico circa finem.

3. Potest etiam Episcopus, iusta subsistente causa, beneficio conferendo imponere pensionem, puta ob bonam pacis & utilitatis, vel ad sopiendam litem, quando beneficium est litigiosum, idque ad redimendam vexam, ut loquuntur, c. Nisi essent 21. sup. De prabendis; c. Audivimus inf. De collus. deteg. Pia sec. d. loc. n. 64. vel ut subveniatur & alimenta præstentur parochio seni, qui amplius deservire nequit, Gigas De pensionibus qu. 6. n. 3. post Ancharan. Consil. 279. vel in permutatione beneficiorum, ratione inæqualitatis, si beneficium alteri præponderet in fructibus, c. Ad quæst. 6. inf. de rerum permut. Alias pensio, per Episcopum sine iusta causa beneficio imposta est nulla, Garzias 1 p. c. 5. nu. 296. Gonzal. ad Reg. v. 111. Cancell. Glos. 5 cap. 5. ubi plenius de impositione pensionis videre licet.

4. Insuper in collatione seu provisione beneficiorum servanda est forma, à iure, statuto, consuetudine, aut fundatione præscripta; nam alias provisio esset nulla, Garz. 9. p. cap. 1. Et in

provisione Ecclesiarum parochialium servanda est forma, à Concil. Trident. tradita, Sess. 24. c. 18. De reformat. alias quoque provisio præter contrariam formam, præsertim quoad concursum & examen instituendum, facta, erit nulla, ex constitutione Pii V. quam refert Pia sec. d. loc. num. 4. ubi etiam tradit num. 5. ex dilatione Cardinalium, in aliqua Juris vel Theologiae professione, excusari ab hoc examine, petentes sibi providendi de Ecclesia Parochiali: & in beneficiis curatis, Sedi Apostolicæ, vel cuicumque alteri reservatis vacantibus, similem concursum sive examen posse institui ab Episcopo & eligi digniore, institueodum à Sede Apostolica, seu alio, cui fuerit reservatum beneficium, De curatis tamen inquit, vacantibus in curia, si ve per resignationem in manibus Papæ, solet Dataria providere sine concursu, præmisso solo examine.

5. Quantum ad curata beneficia attinet, quæ juris sunt patronatus; ea vel sunt juris patronatus Ecclesiastici quæ si vacent in mensibus Apostolicis, illis quoque per concursum & examen providendi debet: si vero vacaverint in mensibus non reservatis, patronus dominabit plures examinandos, & tunc demum, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatore judicaverit, eligit & præsentabit Episcopo, instituendum in beneficio vacante Pia sec. d. loc. num. 7. vel sunt juris patronatus laicorum; & tunc non requiritur hujusmodi concursus, sed tantum examinari debet præsentatus, & admitti, si idoneus expertus fuerit, Concil. Trident. d. Sess. 24. c. 1. §. Quod si jus patronatus. Nisi plures sint præsentati, quia tunc institui potest concursus inter præsentatos tantum, ex declarat. Card. Ubi subjungit, in parochialibus Ecclesiis quæ Regularibus conferri consueverunt, non requiritur concursus, sed solum examen sufficere: ut & quando cura animarum spectat ad Collegium, vel est annexa alicui præbendæ seu beneficio ex natura simplicis.

6. Præterea beneficia oportet conferri gratis id est non interveniente pretio, vel aliquo, quod pretio sit æstimabile; taliterque beneficium obtinens, tamquam simoniacus, ipso jure est excommunicatus, & collatio ipso iure nul-

nulla, *Zuivrag. Cum detestabile De simonia.*
Item pure, id est sine conditione, sine pacto,
non alternatiue, *can. Quam pio 1. q. 2. c. fin. sup. De
pactis c. 2. De elect. in 6.* quia talia quoque re-
soluunt simoniam. Item sine modo, quia hic
accedit prohibita conditioni, *c. Verum 4. inf. de
condit. appositis.*

7. Item in perpetuum seu ad vitam collata-
rii, non verò ad tempus, *c. unico juncta Glos. in V.
parpetuis de capellis Monach. in 6. Rebuff. de re-
quisitis ad collationem num. 13.* Vicarius tamen
vel Oeconomus ad tempus dari solet, *c. Cum
cor. 4. sup. De officio Ordinarii.* Beneficium etiam
curatum dare potest Episcopus in commendam
ad sex menses, *c. Nemo 15. de elect. in 6.* & talis
Commendatarius non dicitur verus Prælatus
vel curatus, sed Depositarus & Procurator;
nec fructus facit suos, sed eos colligere, & in
necessitates Ecclesiæ, dispensare potest, *Glos.
in d. c. Nemo in V. Commendare.* At verò bene-
ficia simplicia etiam ad vitam commendare
potest Episcopus, *c. Si consisteris 13. inf. de ac-
curat. quod & Pont. in maioribus beneficiis sæ-
pè facit.* Et talis Commendatarius dicitur verus
Prælatus; habet eandem auctoritatem &
potestatem iurisdictionis & administrationis,
quam habet obtinens beneficium in titulum; &
facit fructus suos, potestque uti baculo & mi-
tra, si hoc competat beneficio commutato ex
vili loci vel alla ratione, *Piasec. d. loco num. 40.
& 41.* Datur etiam beneficium ad tempus,
quando datur coadiutor ægroto, seni, illiterato,
c. penult. & sup. De Clerico ægroto; ubi vide,
& quæ lib. 1. ad Tit. de officio & potest. Vicarii §. 7.
de Coadiutore diximus

8. Potest etiam fieri collatio sub conditione
quæ ipso iure vel statuto, vel fundatione, in-
stitutione, aut consuetudine legitima inest,
sive modo exprimat, quo inest, cum condi-
tio, quæ sui natura inest, non efficiat contra-
ctum conditionalem: veluti si parochiale be-
neficium conferatur alicui sub conditione, ut
aliud simile deponatur residat: vel sub con-
ditione, si vacet, sit dignus, *Glos. in cap. 2. De e-
lect. in 6. in V. incursa Rebuffus de requisitis ad col-
lationem num. 2. Piasec. d. loco n. 37. in fine.* Si-
militer valet presentatio, non modò alterna-
tiua, sed etiam conditionalis, incerta, dubia

& obscura, dummodò intra tempus, quod da-
tur ad præsentandum, conditio purificetur: in-
certitudo, dubietas & obscuritas tollatur.

9. Ad hæc conferri debet beneficium libere,
id est, non per metum, non per vim, *cap. 2. Ad
ausus sup. De his que vi metusque causa sunt:* quia
collatio est quædam donatio, quæ liberaliter
fit.

10. Denique non subreptiue aut obreptiue, si
fiat à Papa, vel ejus Legato, sub pœna nullita-
tis, *c. Cum adeo sup. De re judicata.* Nam collatio
Ordinarii, qui motu proprio & Ecclesiis, non
personis, uti Pontifex & Legatus ejus, provi-
det, non potest impugnari subreptionis, *c. Cle-
ment. 2. de officio Ordinarii.*

TITULUS XIII.

De rebus Ecclesiæ alienandis vel non.

§. I.

De non alienandis rebus Ecclesiæ.

1. Clericis omnibus prohibita alienatio rerum Ec-
clesiasticarum.
2. Episcopus tenetur facere inventarium bonorum
sua Ecclesia.
3. Et jurare de non alienando.
4. Nomine alienationis quid hic intelligatur.
5. Etiam jura alienari nequeunt.
6. Pœna alienantium res Ecclesia.

DE collatione præbendarum ac beneficio-
rum, & modis, quibus ea fieri debet, sa-
tis superque dictum est. Deinceps videam-
us, quid juris Clerici in beneficiis suis, &
maximè in rebus Ecclesiæ & bonis benefi-
ciorum suorum habeant, potissimum circa
alienationem talium bonorum. Inscriptio
vero Tit. hujus duplex membrum habet,
De alienandis rebus Ecclesiæ, vel non alienan-
dis.

1. Quod ad secundum hoc attinet, aliena-